

Datum
2022-01-19
Vår referens
Caroline Möncke Almborg
Stadsjurist
caroline.monckealmborg@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Justitiedepartementet - Granskning av utländska direktinvesteringar (SOU 2021:87) STK-2021-1600

Sammanfattning

Regeringen föreslår i betänkandet Granskning av utländska direktinvesteringar (SOU 2021:87) att utländska direktinvesteringar i aktieföretag, handelsbolag, enkla bolag, enskild näringsverksamhet, ekonomiska föreningar och stiftelser som bedriver viss utpekad skyddsvärd verksamhet ska kunna granskas och ytterst förbjudas. Bakom lagförslagen ligger en EU-förordning vars syfte är att skapa en rättslig ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen med hänsyn till säkerhet eller allmän ordning.

Ett öppet svenskt investeringsklimat är viktigt för svensk konkurrenskraft och sysselsättning och Sverige ska i grunden även fortsättningsvis välkomna utländska investeringar. En investering ska få förbjudas bara om det är nödvändigt för att värna viktiga säkerhetsintressen. Inspektionen för strategiska produkter ska ansvara för granskningen av utländska direktinvesteringar. Regelverket föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Stadskontoret ställer sig positiv till de föreslagna lagändringarna och instämmer i utredningens bedömning att de är nödvändiga för att värna nationella säkerhetsintressen. Mot denna bakgrund anser stadskontoret att förslaget att kommuner ska vara skyldiga att lämna uppgifter till granskningsmyndigheten, om myndigheten begär det, är godtagbart även om det innebär en viss inskränkning av den kommunala självstyrelsen. Stadskontoret förutsätter att ersättning utgår i de fall särskilda utredningsinsatser krävs från kommunens sida.

Stadskontoret välkomnar förslaget att MSB som ansvarig myndighet ska ansvara för att ta fram föreskrifter som närmare anger vilka tjänster eller vilken infrastruktur som ska omfattas av samhällsviktig verksamhet. Stadskontoret ser gärna att även kommuner och regioner involveras vid framtagandet av föreskrifterna. Stadskontoret vill i detta sammanhang även påpeka att personal utgör en mycket viktig resurs i samhällsviktig verksamhet. Befintlig lagstiftning ger dock få möjligheter att kontrollera bakgrunden hos dem som anställs inom kommuner och regioner.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Justitiedepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss från Justitiedepartementet - Granskning av utländskadirektinvesteringar (SOU 2021:87)
- Granskning av utländskadirektinvesteringar (SOU 2021:87)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220131 Remiss från Justitiedepartementet - Granskning av utländska direktinvesteringar (SOU 2021:87)
- Förslag till yttrande

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-01-31

Kommunstyrelsen 2022-02-09

Beslutet skickas till

Justitiedepartementet

Ärendet

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen (EU-förordningen) trädde i kraft den 11 april 2019 och tillämpas sedan den 11 oktober 2020. Ett grundläggande syfte med EU-förordningen är att skapa en rättslig ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen med hänsyn till säkerhet eller allmän ordning.

I mars 2020 redovisade utredningen delbetänkandet Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar (SOU 2020:11). Utredningens förslag har lett till lagstiftning. Lagen (2020:826) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar och förordningen (2020:827) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar trädde i kraft den 1 november 2020.

I betänkandet (SOU 2021:87) redovisar utredningen den andra delen av uppdraget, nämligen att föreslå hur ett svenskt system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden kan utformas. I kommittédirektiven anges att syftet är att kontrollera uppköp och strategiska förvärv av bolag med säte i Sverige vars verksamhet eller teknologi har betydelse för säkerhet eller allmän ordning.

Nedan lyfts huvuddelar av betänkandet och de avsnitt som bedöms relevanta för Malmö stad.

7 Behovet av ett granskningssystem

Hoten mot svenska säkerhetsintressen har förändrats och är inte längre riktade mot främst militära förhållanden. Främmande staters underrättelseverksamhet har de senaste decennierna breddats mot forskning och utveckling inom civila områden samt mot politiska miljöer och information som rör samhällsviktiga system. Som en följd av en allt större privatisering av kritisk infrastruktur, exempelvis elproduktion och eldistribution, järnvägar, vattenförsörjning och telekommunikationsnät, har dessa tillgångar blivit tillgängliga för investerare. På senare tid har därför riskerna för att tillgängligheten till kritisk infrastruktur kan störas eller avbrytas lyfts fram. Risker för att kritiska leveranser till sådan infrastruktur avbryts har också uppmärksamats. Utländska aktörers tillgång till teknologi kan ge upphov till risker också till följd av att militär och civil användning blir allt mer sammanflätad i varor med dubbla användningsområden.

Säkerhetspolisen bedriver omfattande säkerhetsunderrättelseverksamhet för att ta fram hot- och sårbarhetsbedömningar. I sin årsbok för 2019 uppger Säkerhetspolisen att ett 15-tal länder bedriver under-rättelseverksamhet och har underrättelseofficerare i Sverige. Av årsböckerna för 2019 och 2020 framgår vidare följande. Strategiska uppköp och investeringar är ett av de sätt som främmande makt använder sig av för att uppnå strategiska fördelar. Genom sådana investeringar kan en annan stat, via statsägda eller statskontrollerade företag, investera i företag som kan användas för att påverka och utöva påtryckningar mot svenskt beslutsfattande eller inhämta information. De kan också få till följd att kompetens och innovationer som är viktiga för Sverige försvinner ut ur landet. Ryssland, Kina och Iran är de länder som utgör de största hoten. Flera stater har i sina granskningssystem nyligen inkluderat verksamheter som sysslar med eller kontrollerar exempelvis kritiska teknologier, personuppgifter, mediatillgångar och tillgångar som är kritiska för livsmedelsförsörjningen.

7.3.5 Sveriges nationella säkerhetsstrategi

I januari 2017 fattade regeringen beslut om en ny nationell säkerhetsstrategi för Sverige. Strategin är en utgångspunkt för att stärka Sveriges nationella säkerhet. Den utgår från ett brett förhållningssätt och använder sig av ett vidgat säkerhetsbegrepp. I strategin uttalas att säkerhetsfrågorna måste ses ur ett betydligt bredare perspektiv än tidigare och att säkerhet för människor i Sverige inte handlar enbart om att rusta sig för att möta militära hot och väpnade angrepp. Det uttrycks att till det bredare säkerhetsarbetet måste räknas också bland annat kamp mot terrorism och organiserad brottslighet, att åstadkomma säkra transporter och pålitlig livsmedelsförsörjning och skydd mot avbrott i energileveranser. I strategin framhålls att förutsättningarna för att skydda befolkningen och upprätthålla de viktigaste samhällsfunktionerna har förändrats i grunden. De aktörer som har betydelse för samhällets säkerhet är inte bara fler än tidigare, utan dessutom mer diversifierade. Samhällets beroende av fungerande flöden för försörjning har ökat, oavsett om det handlar om livsmedel, läkemedel, informationsteknik eller energi. Detta har skett samtidigt som en stor del av huvudaktörerna inom dessa sektorer i dag är privata. I strategin uttalas vidare att man i dag ser att systemhotande och gränsöverskridande organiserad brottslighet utmanar samhället och dess institutioner vilket hos delar av befolkningen kan leda till en sviktande tilltro till samhällets förmåga att upprätthålla lag och ordning.

I strategin definieras också de nationella intressen som bör vara vägledande både för synen på säkerhet och för det bredare säkerhetsarbetet, nämligen:

- Att tillgodose invånarnas trygghet, säkerhet och hälsa
- Att säkra försörjning och skydd av samhällsviktiga funktioner
- Att upprätthålla grundläggande värden; demokrati, rättsstat, mänskliga fri- och rättigheter.
- Militära hot
- Informations- och cybersäkerhet, digitala risker
- Terrorism och våldsbejakande extremism
- Organiserad brottslighet
- Hot mot energiförsörjning
- Hot mot transporter och infrastruktur

7.4.2 Aktörernas ansvar för att minska risker

Skyldigheter enligt säkerhetskylldslagen

I propositionen 2020/21:194 Ett starkare skydd för Sveriges säkerhet föreslår regeringen att skyldigheten att ingå säkerhetskylldsavtal ska utvidgas på så sätt att den ska gälla även andra för-

faranden än upphandlingar och andra anskaffningar. Den utvidgade skyldigheten ska innebära att en verksamhetsutövare som avser att genomföra en upphandling, ingå ett avtal eller inleda en samverkan eller ett samarbete med en annan aktör ska ingå ett säkerhetsskyddsavtal med aktören, om aktören genom förfarandet kan få tillgång till 1. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre, eller 2. annan säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet. Under i övrigt samma förutsättningar ska verksamhetsutövaren ingå säkerhetsskyddsavtal även med de underleverantörer som anlitas för att fullgöra den andra aktörens förpliktelse. Bestämmelserna trädde i kraft den 1 december 2021. Säkerhetsskyddslagen innehåller också bestämmelser om att den som genom en anställning eller på något annat sätt ska delta i säkerhetskänslig verksamhet som huvudregel ska säkerhetsprövas (3 kap. 1 §).

I den nämnda propositionen 2020/21:194 – Ett starkare skydd för Sveriges säkerhet föreslår regeringen också att en verksamhetsutövare som avser att genomföra en upphandling, ingå ett avtal eller inleda en samverkan eller ett samarbete med en annan aktör som omfattas av kravet på säkerhetsskyddsavtal ska vidta vissa ytterligare åtgärder och i vissa situationer också samråda med en tillsynsmyndighet som ska bedöma om förfarandet får genomföras. Exempel på förfaranden som omfattas av de två förslag som nu nämnts är utkontrakteringar och upplåtelse. Med utkontraktering avses att en verksamhet lägger ut en del av den egna verksamheten på entreprenad. Det centrala är, utöver att det handlar om en del av den egna verksamheten, att det handlar om någon form av tjänst eller verksamhet och inte om ett köp av varor. Ett exempel är när hela eller delar av verksamhetsutövarens it-drift läggs ut på en extern aktör. Typexempel på upplåtelse är bland annat avtal om hyra, leasing, arrende och andra nyttjanderätter som inte innebär att ägaren lämnar över sin äganderätt. Säkerhetsskyddslagen innehåller också bestämmelser om överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet.

Skyldigheter enligt NIS-lagen

I lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS-lagen) finns bestämmelser om krav på informationssäkerhet och incidentrapportering för leverantörer av samhällsviktiga och vissa digitala tjänster. Lagen grundar sig på det så kallade NIS-direktivet och syftet är att uppnå en hög nivå på säkerheten i nätverk och informationssystem för samhällsviktiga tjänster inom sektorerna energi, transport, bankverksamhet, finansmarknadsinfrastruktur, hälso- och sjukvård, leverans och distribution av dricksvatten och digital infrastruktur, samt för digitala tjänster. Lagen gäller inte för verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen. Bestämmelserna innebär bland annat att leverantörer av samhällsviktiga tjänster är skyldiga att bedriva ett informationssäkerhetsarbete beträffande de nätverk och informationssystem som de använder.

EU-kommissionen har lämnat ett förslag till nytt direktiv med ett utökat tillämpningsområde när det gäller vilka sektorer som ska omfattas.

Utöver de sektorer som omfattas i dag föreslås att även bland annat sektorerna avloppsvatten, offentlig förvaltning, post- och budtjänster, avfallshantering samt tillverkning och distribution av kemikalier ska omfattas. Även produktion, bearbetning och distribution av livsmedel samt olika typer av tillverkning föreslås omfattas, bland annat tillverkning av medicintekniska produkter och andra medicinska apparater, datorer och elektronik samt transportmedel.

Upphandlingslagstiftning

En utkontraktering från en myndighet görs vanligen genom upphandling enligt lagen

(2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Bestämmelserna syftar till att säkerställa bland annat att valet av leverantör baseras på vilken leverantör som erbjuder den bästa varan eller tjänsten till de bästa villkoren. Utgångspunkten är att alla leverantörer, oavsett nationellt ursprung, ska få en möjlighet att tävla på samma villkor i varje upphandling. Vissa omständigheter, exempelvis allvarlig ekonomisk brottslighet, medför att en anbudsgivare måste uteslutas från upphandlingen. I LOU finns det inte någon uteslutningsgrund som specifikt tar sikte på säkerhetsintressen som Sveriges säkerhet. I vissa situationer finns dock möjlighet att inte tillämpa LOU över huvud taget, om det skulle äventyra Sveriges väsentliga säkerhetsintressen. När det gäller upphandlingar av bland annat militär utrustning och utrustning av känslig karaktär finns i stället bestämmelser i lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFSS).

Stadskontoret instämmer i att det är tydligt att befintlig lagstiftning inte är tillräcklig för att möta de hot och angrepp mot Sverige och svenska intressen som utredningen beskriver och att ett granskningsystem är ett viktigt led i arbetet med att stärka skyddet av Sveriges säkerhet och därmed viktiga samhällsfunktioner.

8 Ett svenskt granskningsystem - utgångspunkter

Utländska direktinvesteringar behövs och ska få förbjudas bara om det är nödvändigt

Utländska investeringar som tillför kapital, kunskap, kompetenser och nya marknader till svenskt näringsliv har stor betydelse för svensk sysselsättning och tillväxt och för samhällsklimatet i allmänhet. Det finns emellertid risker för bland annat teknologistölder, spionage och sabotage. Om stora delar av en samhällsviktig sektor köps upp, finns risker kopplade också till att tillgång till sådana funktioner och verksamheter blir starkt beroende av andra stater.

Befintliga regelverk hanterar inte riskerna med utländska direktinvesteringar på ett tillfredsställande sätt

I dag finns endast begränsade möjligheter att påverka eller hindra utländska direktinvesteringar som kan medföra risker för svenska säkerhetsintressen.

Granskningsystemet ska skydda Sveriges säkerhet samt allmän ordning och allmän säkerhet i Sverige

Utländska direktinvesteringar kan utgöra risker både för sådan verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet och för annan verksamhet som är viktig för att säkerställa särskilt viktiga samhällsfunktioner i Sverige. Utredningen föreslår därför att det svenska systemet för granskning av utländska direktinvesteringar ska omfatta både sådana investeringar som kan utgöra risk för Sveriges säkerhet – nationell befogenhet – och sådana som kan vara en risk för allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige i enlighet med EU-rätten.

Tillämpningsområdet utifrån investerarens nationalitet

Utredningen föreslår att både investeringar som görs av investerare från tredje-länder och sådana som görs från EU-medlemsstater ska kunna granskas. Även investeringar som görs av investerare från Sverige ska omfattas av anmälningsskyldigheten i det svenska systemet. Om investeraren verkligen är en fysisk person med enbart svenskt medborgarskap, ska anmälan lämnas utan åtgärd. Detsamma gäller om investeraren är en juridisk person som ytterst ägs eller kontrolleras endast av fysiska personer med enbart svenskt medborgarskap.

Inspektionen för strategiska produkter ska vara granskningsmyndighet

I delbetänkandet bedömde utredningen att Inspektionen för strategiska produkter (ISP) borde vara kontaktpunkt enligt EU-förordningen men också granskningsmyndighet i ett kommande granskningsystem. ISP kommer att i sitt arbete behöva samråda med och nyttja andra myndig-

heters kompetens och kunskaper.

Det är uppenbart att det idag endast finns begränsade möjligheter att påverka eller hindra utländska direktinvesteringar som kan medföra risker för svenska säkerhetsintressen. De avvägningar som utredningen har gjort får anses proportionerliga och stadskontoret välkomnar förslagen.

10 Verksamheter som ska omfattas av granskningsystemet

Granskningsystemet ska kunna tillämpas på alla investeringar i svenska företag som bedriver skyddsvärd verksamhet, oavsett juridisk form. Utredningen föreslår att lagen ska gälla för investeringar i aktiebolag, handelsbolag, enkla bolag, enskild näringsverksamhet, ekonomiska föreningar och stiftelser med säte i Sverige.

Samhällsviktig verksamhet.

Med samhällsviktig verksamhet avses tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Den närmare preciseringen av vilka verksamheter som omfattas ska göras i myndighetsföreskrifter som ska utfärdas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). I det arbetet ska MSB involvera Försvarmakten, ISP, Kommerskollegium, Säkerhetspolisen och andra myndigheter som kan ha relevanta kunskaper.

Säkerhetskänslig verksamhet.

Med säkerhetskänslig verksamhet avses verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen (2018:585).

Verksamhet som prospekterar, utviner, anrikar eller säljer råvaror som är kritiska för EU eller andra metaller och mineral som är kritiska för Sveriges försörjning.

De EU-kritiska råvarorna framgår av EU:s råvarulista. Vilka övriga metaller och mineral som är kritiska för Sveriges försörjning ska anges i förordning utifrån underlag från Sveriges geologiska undersökning.

Verksamhet vars huvudsakliga ändamål innefattar behandling av känsliga personuppgifter eller lokaliseringuppgifter.

Med känsliga personuppgifter avses sådana personuppgifter som anges i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen, det vill säga personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning.

Lokaliseringuppgifter är uppgifter som behandlas i ett elektroniskt kommunikationsnät eller av en elektronisk kommunikationstjänst och som visar den geografiska positionen för terminalutrustningen för en användare. Den sistnämnda definitionen är hämtad från lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Verksamhet som rör framväxande teknologier och annan strategiskt skyddsvärd teknologi.

Det närmare utpekandet av vilka teknologier som omfattas ska göras i förordning utifrån underlag från ISP.

Verksamhet som tillverkar, utvecklar, bedriver forskning om eller tillhandahåller produkter med dubbla an-

vändningsområden eller tillhandahåller tekniskt bistånd för sådana produkter.

Med produkter med dubbla användningsområden avses produkter som är upptagna i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden (omarbetning).

Verksamhet som tillverkar, utvecklar, bedriver forskning om eller tillhandahåller krigsmateriel eller tillhandahåller tekniskt stöd avseende krigsmateriel.

Med krigsmateriel och tekniskt stöd avses detsamma som i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

När det gäller samhällsviktig verksamhet föreslår utredningen att MSB ska ansvara för att ta fram föreskrifter som närmare anger vilka tjänster eller infrastruktur som ska omfattas. Stadskontoret välkomnar förslaget och instämmer i att MSB ska vara ansvarig myndighet. Stadskontoret vill framhålla att Malmö stad gärna ser att även kommuner och regioner involveras vid framtagandet av föreskrifterna.

Stadskontoret vill i detta sammanhang även påpeka att personal utgör en mycket viktig resurs i samhällsviktig verksamhet. Befintlig lagstiftning ger dock få möjligheter att kontrollera bakgrunden hos dem som anställs inom kommuner och regioner. Stadskontoret efterlyser därför en utredning som ger möjlighet att för vissa personalkategorier utföra bakgrundskontroller, exempelvis möjlighet att begära in registerutdrag från MR/BR vid anställning samt under pågående anställning.

11 Omständigheter kring investeraren som ska ha betydelse vid bedömningen av en utländsk direktinvestering

Vid granskningsmyndighetens prövning kommer det i varje enskilt fall att behöva göras en helhetsbedömning med utgångspunkt i den aktuella verksamhetens faktiska skyddsvärde. Exempelvis kan ägarstrukturen och det faktiska huvudmannskapet ha betydelse för att bedöma riskerna med en investering. Investeringar från en privat investerare med kopplingar till ett lands regim kan i vissa fall vara olämpliga. Det kan hos en privat investerare finnas lojalitet med regimen trots att denna inte har direkt kontroll över investeraren. I en nation där ett parti kontrollerar statsapparaten kan inte privata företag antas vara helt fria från statligt bestämmande över beslut och statlig kontroll. Även andra omständigheter än kopplingar till annat lands regering eller tidigare delaktighet i verksamhet som kunnat inverka skadligt på svenska säkerhetsintressen bör kunna beaktas vid granskningsmyndighetens bedömning av en investering. Att en investerare tidigare har ägnat sig åt olaglig verksamhet som har relevans för riskerna med den aktuella investeringen är en sådan omständighet. Andra omständigheter är kopplade till riskerna med att en aktör får en alltför dominant position inom en viss sektor. Även graden av antagonism hos det land som investeraren har kopplingar till kan vara av betydelse.

12 Närmare om förfarandet

Investeraren ska anmäla en investering innan den genomförs. För att granskningsmyndigheten ska kunna bedöma en direktinvestering måste myndigheten få kunskap om att investeringen planeras. Utredningen föreslår att den som har för avsikt att göra en investering som omfattas av lagen ska vara skyldig att anmäla investeringen till granskningsmyndigheten. Anmälan ska göras innan investeringen genomförs. Granskningsmyndigheten ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter en anmälan ska innehålla. Både investeraren och det företag som är föremål för investeringen ska enligt förslagen vara skyldiga att tillhandahålla även övriga uppgifter eller handlingar som myndigheten begär. Om en investerare inte anmäler en investering trots att det finns en

skyldighet att göra det, får granskningsmyndigheten upprätta en anmälan. Utredningen föreslår också att det företag som är föremål för den tänkta investeringen som huvudregel ska vara skyldigt att upplysa investeraren om att lagen gäller för verksamheten.

Granskningsmyndigheten ska kunna besluta om sanktionsavgift när en investerare inte anmäler en anmälningspliktig investering och när denne genomför en investering före eller i strid med ett slutligt beslut eller handlar i strid med meddelade villkor. Utredningen föreslår att sanktionsavgift ska kunna beslutas också om investeraren eller investeringsobjektet lämnar oriktiga uppgifter eller inte tillhandahåller granskningsmyndigheten de uppgifter som myndigheten begär. Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst 25 000 kronor och högst 50 miljoner kronor.

Om granskningsmyndigheten beslutar att inleda en granskning, är myndigheten enligt förslaget skyldig att samråda med Försvarmakten, Kommerskollegium, MSB och Säkerhetspolisen.

12.4.3 Upplysningar och synpunkter

Kommuner och regioner och, i den utsträckning regeringen bestämmer, statliga myndigheter ska vara skyldiga att lämna uppgifter till granskningsmyndigheten, om myndigheten begär det. För kommuner och regioner kan det exempelvis gälla uppgifter om lokal infrastruktur. Det kan också tänkas att en eller flera myndigheter behöver vidta utredningsåtgärder för att kunna lämna synpunkter och uppgifter. Eftersom även kommuner och regioner ska kunna åläggas att lämna uppgifter ska skyldigheten till följd av kravet i 8 kap. 2 § 3. regeringsformen regleras i lag för dem.

Stadskontoret bedömer att förslagen förvisso innebär en viss inskränkning i den kommunala självstyrelsen, men att de är nödvändiga för att värna nationella säkerhetsintressen. Stadskontoret förutsätter att ersättning utgår i de fall särskilda utredningsinsatser krävs från kommunens sida.

13 Personuppgiftsbehandling och sekretess

Förslagen innebär att myndigheter, kommuner och regioner kommer att behöva utbyta information med varandra. Viss sådan information kommer att omfattas av sekretess. Förslagen innebär också att berörda aktörer kommer att behöva behandla personuppgifter.

Utredningen bedömer att dataskyddsförordningen, dataskyddslagen och annan befintlig personuppgiftsreglering är tillämplig på och ger stöd för ISP:s och andra berörda myndigheters behandling av personuppgifter vid handläggning av ärenden. Regelverket ger stöd också för den personuppgiftsbehandling som kan komma att göras hos investerare och investeringsobjekt. När det gäller uppgifter som omfattas av sekretess bedömer utredningen att behovet av sekretessbrytande bestämmelser i de allra flesta fall tillgodoses genom befintlig lagstiftning och genom utredningens förslag om en skyldighet för kommuner, regioner och de statliga myndigheter som regeringen bestämmer att lämna de uppgifter till granskningsmyndigheten som myndigheten begär.

Beträffande Försvarmakten och Säkerhetspolisen ska dock en ny bestämmelse införas i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Enligt den nya bestämmelsen ska dessa myndigheter utan hinder av sekretess kunna lämna uppgift till ISP om uppgiften avser frågor enligt den föreslagna lagen.

Sekretesskyddet för uppgifter som granskningsmyndigheten kommer att behandla behöver kompletteras när det gäller uppgifter om enskilda affärs- eller driftförhållanden. Utredningen fö-

reslår därför att offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) ska kompletteras så att sekretess gäller för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållande i verksamhet som består i utredning i ärenden enligt den föreslagna lagen.

13.3.4 Sekretess mellan ISP och andra myndigheter

När det gäller uppgifter som ska lämnas från kommuner, regioner och vissa myndigheter kan dessa lämnas till ISP med stöd av reglerna om uppgiftsskyldighet i 10 kap. 28 § OSL, om en sådan skyldighet införs i lag och förordning.

Stadskontoret bedömer att den personuppgiftsbehandling som kommer att ske är förenlig med gällande lagstiftning. Likaså får den uppgiftsskyldighet som följer av 10 kap. 28 § OSL anses tillämplig för de uppgifter som ska lämnas från kommuner och regioner till ISP. Det förutsätter dock att en sådan skyldighet införs i lag och förordning.

17 Konsekvenser

Förslagen innebär att skyddet för Sveriges skyddsvärda verksamheter stärks. Om någon reglering på området inte införs, skulle det innebära att grundläggande funktioner i det svenska samhället utsätts för oacceptabla säkerhetsrisker. Förslagets påverkan på utländska direktinvesteringar generell i Sverige kan inte bedömas närmare. Att investeringar förbjuds eller inte genomförs alls kan medföra samhällsekonomiska nackdelar. Eventuella nackdelar på kortare sikt kan dock vägas upp av fördelar på längre sikt. Förslagen har dessutom utformats för att de ska medföra så begränsade effekter på oproblematiske investeringar som möjligt, samtidigt som investeringar som kan medföra oacceptabla säkerhetsrisker ska kunna fångas upp av systemet. Utredningen bedömer att konsekvenserna för oproblematiske investeringar kommer att bli försumbara.

Förslagen kan ha viss påverkan på den kommunala självstyrelsen. Förslagen går dock inte utöver vad som är nödvändigt för att skydda sådan skyddsvärd verksamhet som förslagen tar sikte på. En grov uppskattning ger vid handen att våra förslag kräver ett nettotillskott om 55 miljoner kronor per år, i huvudsak för nyanställningar hos de myndigheter som ska bygga upp och vara verksamma i granskningssystemet. Härutöver uppkommer vissa kostnader för kompetensförsörjning och annan utveckling med mera som i allt väsentligt kan tas inom ramen men som likväl kräver engångsfinansiering på omkring 10 miljoner kronor. Förslagen kan antas leda till marginella kostnadsökningar också för andra offentliga aktörer, inklusive Regeringskansliet och domstolar, som kan hanteras inom ramen för tillgängliga medel.

Myndigheternas resursbehov bör tillgodoses genom ökade förvaltningsanslag och finansieras inom de utgiftsområden som normalt bekostar respektive myndighets anslag.

Förslagen medför kostnader för berörda investerare. Kostnaderna kommer att variera från fall till fall och är beroende av omfattningen av bland annat handläggningen vid granskningsmyndigheten. Förslagen kan komma att medföra vissa direkta kostnader för investeringsobjekten. Förslagen medför inte några direkta kostnader för investerarens motpart.

17.5.4 Kostnader för kommuner och regioner

Enligt utredningens bedömning får förslagen inte några konsekvenser för kommuner och regioner som måste finansieras i särskild ordning. Kommuner och regioner ska enligt förslagen vara skyldiga att lämna uppgifter till granskningsmyndigheten, om myndigheten begär det. Det kan gälla till exempel uppgifter om lokal infrastruktur. Den kostnadsökning som uppgiftsskyldigheten skulle kunna medföra bedöms vara mycket begränsad och ska därför hanteras inom ramen

för tillgängliga medel. Kommuner och regioner kan komma att beröras av förslagen även till följd av att de bedriver sådan verksamhet som omfattas av förslagen. Även här bedöms det vara fråga om ett mycket begränsat antal fall. De kostnader som kan uppkomma är av samma mer indirekta karaktär som när det gäller verksamhet som bedrivs i privat regi, se avsnitt 17.5.5.

17.5.5 Kostnader för företag eller andra enskilda

Utredningen bedömer att förslagen medför kostnader för berörda investerare. Kostnaderna kommer att variera från fall till fall och är beroende av omfattningen av bland annat handläggningen vid granskningsmyndigheten. Förslagen kan medföra vissa direkta kostnader för investeringsobjekten. Förslagen medför inte några direkta kostnader för investerarens motpart. Förslagen kan medföra indirekta kostnader för företagen eftersom en investering kan ta längre tid att genomföra. För parterna i transaktionen skulle detta i vissa fall kunna medföra indirekta kostnader eller minskade intäkter. Samma sak gäller bland annat om granskningsmyndigheten beslutar att acceptera en investering bara om vissa villkor uppfylls.

Stadskontoret anser i likhet med utredningen att förslagen innebär en viss inskränkning i den kommunala självstyrelsen men att de föreslagna lagändringarna ändå får godtas för att skydda nationella säkerhetsintressen. Stadskontoret instämmer i den bedömning utredningen har gjort att kostnader för kommunen vad gäller uppgiftsskyldigheten sannolikt blir låga. I annat fall bör de ersättas av staten. De indirekta kostnaderna är däremot svårare att beräkna och bör därför också kunna rendera i statlig ersättning i ett senare skede.

Ikraftträdande

Utredningen föreslår att regelverket ska träda i kraft den 1 januari 2023. Lagen ska dock inte tillämpas på investeringar som genomförs före den 1 februari 2023.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör